

วัดตุสิตาราม

ประวัติความเป็นมา

วัดตุสิตาราม เป็นวัดโบราณ เดิมชื่อ **วัดเสาประโคน** สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงศรีสุนทรเทพ พระเจ้าลูกเธอในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงสถาปนาพระอาราม

สมัยรัชกาลที่ ๒ สมเด็จพระบรมราชเจ้ากรมพระราชวังบวรมหาเสนาอนุรักษ์ ได้ทรงสร้างกุฎิ ด้านหน้า ๑ คณะ หอสดมภ์ ศาลาการเปรียญ เจดีย์ และบูรณปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุอื่น ทรงบรรจุอัฐิเจ้าฟ้ากรมหลวงศรีสุนทรเทพ ซึ่งเป็นพระเชษฐภคินี ในบริเวณกุฎิที่สร้างใหม่ และพระราชทานนามวัดว่า **วัดตุสิตาราม**

สมัยรัชกาลที่ ๓ ได้ทรงสร้างและปฏิสังขรณ์พระอุโบสถ พระวิหาร และกุฎิทัวพระอาราม ถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้สร้างอาคารเสนาสนะต่าง ๆ เพิ่มขึ้น พร้อมกับได้สร้างโรงเรียนสอนหนังสือไทย ๑ หลัง

สมัยรัชกาลที่ ๖ เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๕๖ สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส ได้เสด็จตรวจวัดตุสิตาราม วัดกุฎุมรินราชปักษี และวัดน้อยทองอยู่ ซึ่งมีอาณาเขตที่ดินติดต่อกัน ทรงรับสั่งให้รวมวัดกุฎุมรินราชปักษี ซึ่งมีพระสงฆ์อยู่รูปเดียว เข้ากับวัดตุสิตาราม

เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๔๘๘ วัดตุสิตารามและวัดน้อยทองอยู่ ประสบภัยทางอากาศในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ วัดน้อยทองอยู่ ถูกระเบิดเสียหายเหลือแต่กำแพงอุโบสถ เมื่อสงครามสงบลงแล้วทางราชการจึงได้ประกาศรวมเข้ากับวัดตุสิตาราม เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๘๙

สถานะและที่ตั้ง

วัดตุสิตาราม เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดวรวิหาร ตั้งอยู่เลขที่ ๗๑ ถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร มีที่ดินตั้งวัด เนื้อที่ ๓๗ ไร่ ๑ งาน ๙๕ ตารางวา

สิ่งสำคัญในพระอาราม

พระอุโบสถ ลักษณะก่ออิฐถือปูน หลังคา
ลาด ๒ ชั้น มุงกระเบื้อง ประดับช่อฟ้า ใบระกา
หางหงส์ มีมุขด้านหน้าและด้านหลัง หน้าบันตอนล่าง
ก่ออิฐถือปูน ตอนบนจำหลักไม้เป็นลวดลายก้านขด
มีเทวดาถือพระขรรค์ประทับนั่งบนแท่น ลงรัก
ปิดทอง ประดับกระจก ประติมากรรมต่างทำซุ้ม
แกะลายปูนปั้นแบบหน้าบัน ประดับด้วยช่อฟ้า
ใบระกา แต่ส่วนที่เป็นหางหงส์ดัดแปลงเป็น
เศียรนาค บนบานประติมากรรมต่างเขียนลายรดน้ำ

พุ่มข้าวบิณฑ์ ส่วนด้านในเขียนเป็นภาพเทพวารบาลยืนประนมมือบนแท่นมียักษ์แบก ผนังด้านนอกเขียนสี
เป็นลายดอกไม้พุ่มข้าวบิณฑ์ เพดานเขียนลายดอกกลอยสลัสดาวสีทองบนพื้นแดง

ภายในพระอุโบสถมีภาพเขียนฝีมือช่างในสมัยรัชกาลที่ ๑ รอบผนังทั้งสี่ด้าน ขอบล่างของหน้าต่าง
เขียนภาพต้นไม้ดอกไม้ ผนังด้านหลังพระประธานเขียนเล่าเรื่องไตรภูมิ ส่วนผนังด้านหน้าและด้านข้าง
ทั้ง ๒ ด้าน ในระดับขอบหน้าต่างล่างถึงขอบบนเขียนภาพเล่าเรื่องพระพุทธประวัติ สูงขึ้นไปจรดเพดาน
ของผนังด้านหน้าเขียนภาพมารผจญ ผนังด้านข้างที่เหลือเขียนภาพ
เทพชุมนุม ๓ ชั้น เหนือบานประตูและหน้าต่างทุกช่องติดกรอบ
เป็นภาพเรื่องสมุทรโฆษ จำนวน ๒๖ ภาพ

พระระเบียง รอบพระอุโบสถทั้ง ๔ ด้าน มีพระพุทธรูปยืน
ปางถวายเนตรก่อด้วยปูนลงรักปิดทอง ประดิษฐานอยู่ในซุ้มจระนำ
ในผนังพระระเบียงโดยรอบ จำนวน ๖๔ องค์

พระประธาน ในพระอุโบสถ เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย
หน้าตัก ๒.๑๒ เมตร สูง ๒ เมตร มีพระอัครสาวกซ้ายขวา

พระอุโบสถเก่า เป็นพระอุโบสถเดิมของวัดภูมิริน-
ราชปักษี มีขนาดเล็ก หน้าบันมีรูปพระนารายณ์ทรงครุฑ และ
มยุรารำแพน ปิดกระจกสีสวยงาม

พระวิหารเก่า เป็น
พระวิหารขนาดเล็กลักษณะรูปทรง
แบบเรือสำเภา หน้าบันมีรูป
พระนารายณ์ทรงครุฑ ด้านหลัง
ประดิษฐานพระพุทธรูปยืน
ปางประทานพร

ปัจจุบัน **พระธรรมญาณมุนี** (วราธม มนุญโญ) เป็นเจ้าอาวาส

